

HandläggareCharlotta Porsö
Telefon: 08-508 28986**Till**Miljö- och hälsoskyddsnämnden
2024-10-01, p. 11

Klimathandlingsplan 2024-2030

Remiss från Kommunstyrelsen, dnr: KS 2023/416

Förvaltningens förslag till beslut

1. Godkänna förvaltningens yttrande som svar på remissen.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har remitterat förslag till ny klimathandlingsplan för Stockholms stad.

Klimathandlingsplanen anger hur klimatmålen i Miljöprogram 2030 ska nås. Planen innehåller fem utpekade omställningsområden och totalt ca 140 åtgärder.

Klimatmålen avser hela Stockholm, inte bara stadens egna verksamheter, och därför krävs det nära samverkan med näringsliv, akademi, andra offentliga aktörer och civilsamhälle om målen ska kunna nås.

Planen innehåller ett förslag till utsläppsbudget för Stockholm som innebär att det maximalt får släppas ut 9 miljoner ton CO₂e inom kommungränsen för perioden 2024–2040. Utsläppsbudgeten sätter tempot i utsläppsminskningen.

Förvaltningen anser att det är ett ambitiöst förslag till klimathandlingsplan och att handlingsplanen kommer utgöra ett viktigt underlag för att nå stadens högt satta klimatmål. Ambitionen att organisera arbetet inom de fem definierade omställningsområdena är även positivt liksom att åtgärder införs för att minska konsumtionens klimatpåverkan. Det krävs kraftsamling, samordning och resurser om de ambitiösa målen ska kunna nås.

Bakgrund

Stadens innevarande klimathandlingsplan avser 2020-2023. . 2023 gavs därför kommunstyrelsen tillsammans med miljö- och hälsoskyddsnämnden i uppdrag att revidera klimathandlingsplanen.

Klimathandlingsplanen och därtill hörande klimatbudget ska ta hänsyn till nya vetenskapliga rön om vad som krävs för att nå 1,5-gradersmålet samt till vad som anses rättvist utifrån våra historiska utsläpp. Parallellt har också kommunstyrelsen och miljö- och hälsoskyddsnämnden haft i uppdrag att revidera stadens miljöprogram, där beslut i kommunfullmäktige förväntas i september.

Förslaget till ny klimathandlingsplan har tagits fram i bred samverkan mellan förvaltningar och bolag under ledning av stadsledningskontoret. Miljöförvaltningens roll i framtagandet av planen har varit att samordna arbetet med 15 fokusgrupper. Förvaltningen har också ansvarat för att leda olika fokusgrupper, och har funnits representerade i princip i samtliga. Dessa fokusgrupper har haft i uppgift att ta fram åtgärder till klimathandlingsplanen. Förvaltningen har också ingått i den grupp som har omhändertagit alla förslag från fokusgrupperna samt författat stora delar av handlingsplanen. Förvaltningen har också funnits representerade i styrgrupp och beredningsgrupp.

Ärendet

Kommunstyrelsen i Stockholms stad har skickat ut förslag till *Klimathandlingsplan 2024-2030* på remiss. Miljö- och hälsoskyddsnämnden ombeds att yttra sig senast 2024-10-24.

Stockholms stads klimathandlingsplan är ett stadsövergripande styrdokument som anger hur Stockholm framför allt ska nå *mål 1 (En rättvis och inkluderande omställning)* och *mål 2 (Ett Stockholm utan globalt klimatavtryck)* i Miljöprogram 2030, men bidrar också till flera andra mål i miljöprogrammet. Den föreslagna klimathandlingsplanen inkluderar nya arbetssätt för att staden ska stärka sitt klimatarbete, bland annat genom att den innehåller fem utpekade omställningsområden. Omställningsområdena är identifierade utifrån stadens arbetsprocesser och syftar till att åstadkomma den kraftsamling och tillika samverkan som krävs för att klimatmålen ska kunna nås. Omställningsområdena är följande:

- *Agera för en rättvis och inkluderande omställning.*
- *Utveckla ett klimatpositivt energisystem.*
- *Driva på för hållbara och fossilfria transporter.*
- *Planera, bygga och utveckla staden cirkulärt och hållbart.*
- *Styra mot en konsumtion med låg klimatpåverkan i stadens egen organisation*

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har utsetts till samordningsansvarig för tre av de fem omställningsområdena. För omställningsområde 2 (*Utveckla ett klimatpositivt energisystem*)

delas ansvaret med Stadshus AB, för omställningsområde 3 (*Driva på för hållbara och fossilfria transporter*) delas ansvaret med trafiknämnden samt för omställningsområde 5 (*Styra mot en konsumtion med låg klimatpåverkan i stadens egen organisation*) delas ansvaret med kommunstyrelsen. De samordningsansvariga nämnderna och bolagsstyrelserna har i uppdrag att samordna stadens relevanta verksamheter och hålla ihop arbetet inom omställningsområdet. Det ingår att sammanställa ny kunskap, kontinuerligt utvärdera det pågående arbetet, tydliggöra utvecklingsbehov och möjlig uppskalningspotential. Det ingår även att, i samverkan med näringsliv, akademi, staten, regionen och civilsamhälle, utveckla ytterligare förslag på åtgärder som krävs för att nå klimatmålen.

Planen innehåller konkreta åtgärder inom varje omställningsområde, totalt ca 140 stycken, där det fastställs vilka nämnder och bolagsstyrelser som är ansvariga för att genomföra åtgärderna samt när åtgärderna ska vara genomförda. Miljö- och hälsoskyddsnämnden är utpekade som huvudansvarig eller delad huvudansvarig för 27 av åtgärderna samt delansvarig för omkring ca 60. Som delansvarig avses främst att fungera som stödfunktion och bidra med expertkompetens.

Ny forskning och kunskap kommer bli tillgänglig under åren fram till 2030. Därför kommer klimathandlingsplanens åtgärder kontinuerligt behöva ses över. Nya åtgärder kommer behöva inkluderas medan andra åtgärder kan komma att tas bort. I stadens budget- och uppföljningsprocess hanteras de åtgärder som redovisas i denna klimathandlingsplan, liksom förslag på tillkommande åtgärder.

Staden har en höjt ambitionsnivå i klimatarbetet, bland annat med målet att de konsumtionsbaserade utsläppen ska halveras till 2030 (jämfört med år 2019). De konsumtionsbaserade utsläppen är de totala utsläppen som är kopplade till alla varor och tjänster som konsumeras i Stockholm, oavsett var produktionen ägt rum.

Nämnder och bolagsstyrelser har ansvar för att halvera sina konsumtionsbaserade utsläpp. Klimathandlingsplanen visar en ungefärlig storleksordning på de konsumtionsbaserade utsläppen för respektive nämnd och bolagsstyrelse (där utsläppen överstiger 10 000 ton CO₂e per år). Miljö- och hälsoskyddsnämnden har inte utsläpp som överstiger 10 000 ton CO₂e per år eftersom nämnden inte har så stora inköp. Däremot har nämnden en viktig funktion i sin roll att stödja andra bolag och förvaltningar i hur de kan minska sina konsumtionsbaserade utsläpp.

Handlingsplanen lägger fast en lokal utsläppsbudget för Stockholm som komplement till *delmål 2.1 Ett Stockholm som är klimatpositivt 2030 och fossilfritt 2040* i miljöprogrammet. Budgeten kompletterar klimatmålet genom att beskriva hur mycket utsläpp i koldioxidekvivalenter (CO₂e) som totalt får släppas ut på vägen till målet, och sätter tempot i utsläppsminskningen. Stockholms utsläppsbudget 2024–2040 innebär att det maximalt får släppas ut 9 miljoner ton CO₂e för perioden 2024–2040 inom kommungränsen. Det är en ambitionshöjning jämfört med stadens tidigare klimathandlingsplan.

Handlingsplanen anger att klimatomställningen innebär stora investeringar inom transportsektorn, avfallshantering, stadsutveckling, energi- samt vatten och avloppssystem. Staden behöver jobba aktivt med att söka externa finansieringskällor från staten och EU, särskilt i de fall där satsningarna inte kan finansieras av högre intäkter eller lägre kostnader.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen ställer sig positiv till förslaget om *Klimathandlingsplan 2024-2030*. Förvaltningen anser att det är ett ambitiöst förslag till klimathandlingsplan och att handlingsplanen kommer utgöra ett viktigt underlag för att nå stadens klimatmål.

Särskilt positivt med handlingsplanen är förslaget till att organisera arbetet i de fem omställningsområdena. Förvaltningen vill lyfta fram vikten av att stadsledningskontoret organiserar och initierar arbetet med omställningsområdena så snart det är möjligt. Förvaltningen bistår gärna i det arbetet.

Det är viktigt att berörda förvaltningar och bolag ingår i arbetet inom omställningsområdena och att samverkan sker effektivt. Arbetet inom de olika omställningsområdena behöver vara väl förankrat inom de olika nämnderna och bolagen, resurser behöver avsättas för arbetet.

Utöver rollen att samordna tre omställningsområden har miljö- och hälsoskyddsnämnden också en stödande roll. Det är flera nämnder och bolag som inte tidigare berörts av klimathandlingsplanen som nu får ansvar att minska sina utsläpp. Detta kommer att kräva utökad stöd från förvaltningen. Det är också många åtgärder där miljö- och hälsoskyddsnämnden har huvudansvar för genomförandet. Många av åtgärderna ingår dock redan i nämndens uppdrag.

Därutöver har miljö- och hälsoskyddsnämnden uppföljningsansvar för delmål 2.1 till 2.4 i miljöprogrammet vilket innebär en granskning och sammanställning av vilka åtgärder som gjorts för att nå målen. Åtgärderna inom omställningsområde 3 *Driva på för*

hållbara och fossilfria transporter, där miljö- och hälsoskyddsnämnden är ansvarig tillsammans med trafiknämnden, ska årligen följas upp och analyseras.

Anna Hadenius
Förvaltningschef

Malin Täftefur
Avdelningschef

Bilagor

1. KS 2023416 Klimathandlingsplan 2024-2030